

Asia: VN/7054/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hengityслиitto kiittää mahdollisuudesta lausua nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta. Esityksen on arvioitu laskevan valtion energiaverotuloja vuoden 2026 tasossa noin 50 miljoonalla eurolla ja 96 miljoonalla eurolla vuoden 2027 tasolla. Lyhyellä aikavälillä ehdotettujen veronalennusten arvioidaan nostavan molempien sekä bensiini- että dieselkäyttöisten henkilöautojen käyttämän polttoaineen määrää noin 0,4 prosenttia verrattuna tilanteeseen, jossa veronalennusta ei tehdä. Pitkällä aikavälillä veronalennuksen vaikutus polttoaineiden kysyntään on arvioitu olevan vielä suurempi 0,6–2,4 prosenttia.

Hengityслиitto ei kannata esityksessä esitettyä nestemäisten polttoaineiden valmisteveron alentamista. Esitys on ristiriidassa päästövähennystavoitteiden kanssa ja muutos todennäköisesti lisää päästöjä taakanjakosektorilla. Esityksen ympäristövaikutusten arvioissa todetaan, että ilman kompensoivia päästövähennystoimenpiteitä liikennepolttoaineiden valmisteveron alennuksesta aiheutuva taakanjakosektorin päästöjen nousu lisänee valtion menoja 1–15 miljoonaa euroa taakanjakosektorin päästöyksiköiden hankinnan takia tai vähentää päästöyksiköiden myynnistä saatavia tuloja.

Hengityслиitto katsoo, että muutoksen arvioidut taloudelliset vaikutukset yksittäisiin kotitalouksiin ovat euromääräisesti suhteellisen pienet (menot pienenevät 32 €/ vuosi/ 17000 km). Kun taas liikennesuorituksen lisääntymisen aiheuttamat päästöt vaikeuttavat ilmastonmuutoksen hillintää ja pilaavat ilmanlaatua, joilla on suoria kielteisiä terveysvaikutuksia.

Autojen pakokaasut sisältävät lukuisan määrän erilaisia kaasumaisessa ja hiukkasmaisessa muodossa olevia epäpuhtauksia. Liikenteen nostama katupöly aiheuttaa hengitysteiden tulehduksia, keuhkokuumetta sekä lisää erityisesti hengityssairailta lääkityksen tarvetta ja terveyspalvelujen käyttöä. Ilmansaasteiden, erityisesti pienhiukkasten, arvioidaan aiheuttavan Suomessa vuosittain noin 2000 ennen aikaista kuolemantapausta vuosittain.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteveron alentamisen sijaan tulee kansalaisia kannustaa liikennesuoritteiden vähentämiseen sekä kevyen- ja julkisen liikenteen käyttöön. Tutkimukset osoittavat, että turvallinen ja laaja pyörä- ja kävelytieverkosto kannustaa kuntalaisia lisäämään arkiliikkumista. Hengitysliitto kannattaa terveellisiä elintapoja edistäviä, monihyötyisiä veromuutoksia, jotka esimerkiksi mahdollistavat paremmin kaikille terveellisten ja ilmastoystävällisten elintarvikkeiden valitsemisen. Tilanteessa, jossa sotesektorin kustannukset kasvavat, ei pidä tehdä päätöksiä, joilla lisätään terveyshaittoja.

Mäki Sari
Hengitysliitto ry